

РЕАБІЛІТАЦІЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ ТА ДІТЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Війна змінила наше життя і поставила державу та кожного українця перед новими викликами. Один з них - зростання кількості людей з інвалідністю, які потребують якісної реабілітації.

Реабілітація може бути не тільки медична, існує ще психолого-педагогічна, яка передбачає подолання і корекцію наявних інтелектуальних чи поведінкових розладів порушень спілкування, підключення компенсаторних можливостей: фізична, тобто спрямована на відновлення фізичної форми, втраченої через травми або захворювання, професійна, яка передбачає експертизу потенційних професійних здібностей, профорієнтацію, професійну підготовку/перепідготовку або професійну освіту; соціальна, направлена на забезпечення інтегрування людей з різними психологічними, поведінковими або емоційними проблемами в соціум.

Механізм здійснення реабілітаційних заходів із надання комплексних реабілітаційних (абілітаційних) послуг особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, дітям віком до трьох років (включно), які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності (з метою запобігання виникненню інвалідності) визначений у Порядку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 19 січня 2022 року № 31.

Реабілітаційні заходи з надання послуг можна отримати у державних реабілітаційних закладах, що належать до сфери управління Мінсоцполітики, комунальних реабілітаційних закладах, фінансування функціонування яких здійснюється за рахунок видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення відповідно до Бюджетного кодексу України, та реабілітаційних закладах приватної форми власності, надання послуг у яких забезпечується, зокрема, за рахунок коштів державного бюджету. Отримувачі мають право вільного вибору закладу для проходження реабілітації із числа державних закладів, комунальних закладів, реабілітаційних закладів приватної форми власності

Під терміном «реабілітаційні заходи з надання послуг» розуміється система медичних, психологічних, педагогічних, фізичних, професійних, трудових, фізкультурно-спортивних, соціально-побутових заходів, якими здійснюється комплексна реабілітація отримувачів, спрямованих на надання особам допомоги у відновленні та компенсації порушених або втрачених функцій організму для досягнення і підтримання соціальної та матеріальної незалежності, трудової адаптації та інтеграції в суспільство, заходів з реабілітації у сфері охорони здоров'я.

Індивідуальна програма реабілітації (ІПР) є обов'язковою для виконання реабілітаційною установою. Вартість таких послуг визначається цією ж установою відповідно до індивідуальної програми реабілітації, яка складається медико-соціальними експертними комісіями (МСЕК), лікарсько-консультативними комісіями лікувально-профілактичних закладів (ЛПК) відповідно нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України:

- наказ від 08.10.2007 року № 623 «Про затвердження форм індивідуальної програми реабілітації інваліда, дитини-інваліда та Порядку їх складання»;

- наказ від 05.09.2011 року № 561 «Про затвердження Інструкції про встановлення груп інвалідності».

Перелік державних реабілітаційних закладів (із зазначенням контактної інформації), перелік документів, необхідних для отримання послуг, інформація про умови надання послуг формуються Мінсоцполітики та оприлюднюються на офіційних вебсайтах цих закладів.

Відомі державні реабілітаційні установи Мінсоцполітики, які безоплатно допомагають дорослим і дітям з інвалідністю відчутти себе сильнішими, впевненішими, долаючи бар'єри на шляху до активного життя:

1. **Центр реабілітації «Пролісок»** м. Вінниця — це установа, що забезпечує комплексну підтримку дітей з інвалідністю, пропонуючи, зокрема, інтерактивну арт-терапію та спеціалізовані програми відновлення, які допомагають покращити якість життя пацієнтів. Установа пропонує різноманітні психолого-педагогічні та медичні послуги, спрямовані на розвиток, соціальну адаптацію та здоров'я дітей.

2. **Державна реабілітаційна установа «Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «Мрія»** у м. Миколаєві, одна з перших установ в Україні.

3. **ДП «Центр комплексної реабілітації «Галичина»**. У цій реабілітаційній установі вперше в історії України було розроблено нову методику комплексної реабілітації осіб з інвалідністю, яка була запатентована і широко застосовується практично у всіх реабілітаційних закладах. Тут триває постійна робота з удосконалення якості реабілітаційних послуг, підвищення ефективності реабілітації, скорочення термінів адаптації осіб з інвалідністю до суспільного життя.

4. **Державний центр комплексної реабілітації «Донбас-Прикарпаття» реабілітаційний центр «Донбас»** переїхав до Івано-Франківської області, філії відкриті в Угринові та Богородичах.

5. **Державна реабілітаційна установа «Центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю «Поділля»** у м. Вінниці, унікальна послуга – комплексна реабілітація осіб з порушенням зору.

6. **Державна реабілітаційна установа «Всеукраїнський центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю»** на Київщині, с. Лютіж.

Як безоплатно пройти реабілітацію в реабілітаційних установах Мінсоцполітики?

Для того, щоб людина з інвалідністю або дитина з інвалідністю пройшли безоплатну реабілітацію в реабілітаційних установах, що належать до сфери управління Мінсоцполітики, потрібно зробити декілька кроків.

Крок 1 – Ознайомитись з переліком установ.

Крок 2 – Обрати ту, яка вам найкраще підходить (за географічним розташуванням або за переліком послуг, які надає установа).

Крок 3 – Зв’язатись з обраною установою за контактами, зазначеними на сайті або сторінці в соцмережах, повідомити про бажання отримати реабілітацію в установі.

Крок 4 – Надіслати до установи фото/копії необхідних документів.

Крок 5 – Після отримання документів, установа зможе поставити вас в графік і повідомить про це додатково.

Крок 6 – Після отримання інформації зв’язатись із місцевим управлінням соціального захисту і повідомити про бажання пройти реабілітацію в обраній установі, подати заяву за місцем перебування.

Крок 7 – УСЗН після опрацювання заяви, протягом 3-х робочих днів надсилає відповідне направлення до обраної установи.

Крок 8 – Установа протягом 5-ти робочих днів приймає рішення про надання послуг і повідомляє про дату початку курсу реабілітації.

Крок 9 – Пройти реабілітацію.

РЕАБІЛІТАЦІЯ ДІТЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Що потрібно знати?

Реабілітаційні послуги дітям з інвалідністю безоплатно надаються відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення реабілітації дітей з інвалідністю, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 27 березня 2019 р. № 309.

Що таке реабілітація?

Реабілітація осіб з інвалідністю - система медичних, психологічних, педагогічних, фізичних, професійних, трудових, фізкультурно-спортивних, соціально-побутових заходів, спрямованих на надання особам допомоги у відновленні та компенсації порушених або втрачених функцій організму для досягнення і підтримання соціальної та матеріальної незалежності, трудової адаптації та інтеграції в суспільство, а також забезпечення осіб з інвалідністю допоміжними засобами реабілітації і медичними виробами.

Як отримати реабілітаційні послуги?

Умова: потреба дитини з інвалідністю в реабілітаційних послугах має бути зазначена в її індивідуальній програмі реабілітації, яка видається лікарсько-консультативною комісією закладу охорони здоров'я.

Крок 1 - Обрати реабілітаційну установу

Перелік реабілітаційних закладів, в яких дитині з інвалідністю можуть бути надані реабілітаційні послуги, [за посиланням](#).

Інформацію про обраний заклад потрібно зазначити у [заяві](#).

Для підтвердження можливості надання обраним вами реабілітаційним закладом реабілітаційних послуг орган, до якого ви подасте заяву, звернеться до такого закладу самостійно. Якщо реабілітаційний заклад не підтвердить можливість надання ним реабілітаційних послуг, ви можете обрати інший реабілітаційний заклад.

Крок 2 - Подати заяву

Куди звертатися?

Один з батьків дитини з інвалідністю або її законний представник з заявою мають звернутися (на вибір) до:

- структурного підрозділу з питань соціального захисту населення (ОСЗН) - надсилати поштою;
- центру надання адміністративних послуг (ЦНАП);
- виконавчого органу територіальної громади.

Які документи (копії) потрібно додати до заяви ?

1. паспорта або іншого документа, що підтверджує особу одного з батьків дитини з інвалідністю, супроводжуючої особи або її законного представника;
2. свідоцтва про народження або паспорта громадянина України дитини з інвалідністю;
3. ідентифікаційного коду дитини з інвалідністю*;
4. ідентифікаційного коду одного з батьків, законного представника або супроводжуючої особи дитини з інвалідністю*;
5. індивідуальної програми реабілітації;
6. виписки з медичної карти амбулаторного (стаціонарного) хворого;
7. документа, який підтверджує статус дитини-сироти/дитини, позбавленої батьківського піклування (для дитини-сироти/дитини, позбавленої батьківського піклування).

**Не подається фізичними особами, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають про це відмітку в паспорті громадянина України.*

Важливо знати:

- 1) Заява подається за місцем реєстрації або фактичним місцем проживання дитини.

2) Реабілітаційні послуги надаються в порядку черговості подання заяв. З інформацією про черговість отримання реабілітаційних послуг можна ознайомитися на офіційних сайтах структурних підрозділів з питань соціального захисту населення (ОСЗН).

3) Якщо реабілітаційних послуг потребують одночасно двоє і більше дітей з інвалідністю з однієї сім'ї, супроводжуючою особою під час проходження ними реабілітації може бути також другий із їх батьків, законних представників, один із близьких родичів (повнолітній брат або сестра, бабуся, дідусь, дядько, тітка). Про це в заяві має зазначити один з батьків або законний представник.

4) Першочергово реабілітаційними послугами забезпечуються відповідно до поданих заяв діти, які не були забезпечені ними в попередньому бюджетному році внаслідок відсутності бюджетних коштів або у зв'язку з довготривалою хворобою дитини.

5) Якщо під час перебування на обліку закінчується строк дії індивідуальної програми реабілітації, така програма підлягає перегляду. Дитина, батьки чи законний представник якої були письмово повідомлені про закінчення строку дії індивідуальної програми реабілітації, але протягом трьох місяців з дня закінчення її строку дії не подали переглянутої індивідуальної програми реабілітації, знімається з обліку.

Крок 3 - Отримати реабілітаційні послуги в реабілітаційному закладі

Фахівці реабілітаційного закладу підберуть дитині з інвалідністю реабілітаційні технології, визначать строки і тривалість проходження нею реабілітації з урахуванням реабілітаційного потенціалу та реабілітаційного прогнозу.

Реабілітаційні послуги можуть надаватися у стаціонарі та амбулаторно.

Після проходження реабілітації реабілітаційний заклад видає одному з батьків чи законному представнику дитини довідку про надані реабілітаційні послуги та результати реабілітації.

Яка вартість реабілітаційних послуг?

Реабілітаційні послуги надаються дітям з інвалідністю **безоплатно.**

Держава покриває реабілітацію дітей з інвалідністю в межах таких сум коштів на рік:

- 16 тис. гривень - якщо за більшістю основних категорій життєдіяльності відповідно до індивідуальної програми реабілітації встановлено обмеження I та II ступеня;
- 25 тис. гривень - якщо за більшістю основних категорій життєдіяльності відповідно до індивідуальної програми реабілітації встановлено обмеження III ступеня;
- 24 тис. гривень - якщо дитина з інвалідністю є дитиною-сиротою або дитиною, позбавленою батьківського піклування і за більшістю основних категорій

життєдіяльності відповідно до індивідуальної програми реабілітації їй встановлено обмеження I та II ступеня;

- 37, 5 тис. гривень - якщо дитина з інвалідністю є дитиною-сиротою або дитиною, позбавленою батьківського піклування і за більшістю основних категорій життєдіяльності відповідно до індивідуальної програми реабілітації їй встановлено обмеження III ступеня.

Вартість реабілітаційних послуг в кожному конкретному випадку визначає реабілітаційний заклад. Якщо фактична вартість реабілітаційних послуг вища за суму коштів, яку покриває держава, різницю можна покрити за рахунок власних коштів або з інших джерел.

Зверніть увагу! Кошти, які виділяє держава на реабілітацію дітей з інвалідністю можуть бути частково використані під час надання реабілітаційних послуг на:

- на харчування дитини з інвалідністю (якщо послуги надаються амбулаторно);
- на проживання та харчування дитини з інвалідністю (якщо послуги надаються в стаціонарі);
- на проживання та харчування одного з батьків чи законного представника дитини з інвалідністю, які супроводжують дитину під час отримання нею реабілітаційних послуг, або іншої супроводжуючої особи (якщо послуги надаються в стаціонарі);
- вартість перевезення дитини з інвалідністю, яка потребує сторонньої допомоги, та одного з її батьків чи законного представника або супроводжуючої особи (перевезення забезпечується реабілітаційним закладом в межах адміністративно-територіальної одиниці, де він розташований: від транспортних вузлів (залізничний вокзал, автостанція) до закладу та у зворотному напрямку).

При цьому не менше ніж 60 % коштів, які виділяє держава, має бути використано безпосередньо на реабілітаційні послуги.